

TOKAJI FERENC GIMNÁZIUM, SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS KOLLÉGIUM



Ének-zene tantárgyi program

A bevezetés tanéve:	2013/2014-es tanévben, felmenő rendszerben
A bevezetés évfolyama:	9. évfolyam
Alkalmazott osztálytípusok:	Gimnáziumi oktatás: matematika emelt óraszámú oktatás nyelvi emelt óraszámú oktatás biológia emelt óraszámú oktatás általános gimnázium belügyi rendészeti oktatás Szakközépiskolai képzésben: oktatás szakmacsoportos képzés

2013.

Tartalomjegyzék

Ének-zene gimnáziumi oktatás (1+1+0+0).....	3
--	----------

Ének-zene oktatás

Ének-zene a gimnáziumok 9–10. évfolyama, valamint az oktatás szakmacsoportos osztályok 11-12. évfolyama számára

A változat

Kapcsolódó kompetenciák

I. Tiszta, kifejező éneklés

1. Zenei nevelésünk elsősorban vokális elemekre épül.
2. A tiszta, szép éneklés képességének megalapozása érdekében, követeljük meg a helyes testtartás és légzés technikáját, megfelelő artikulálással a beszéd érthetőségét, kulturáltságát és a környezet esztétikumát!
3. A tiszta intonálást, a hangmagasság biztos megtartását és az érthető szövegmondást a rendszeres hangképzéssel alapozhatjuk meg.
4. A hang-, és hallásképzés, ami a zenei írás-olvasás tudását is feltételezi, a zene hatékonyabb megismerésére, elemzésére és megszólaltatására is irányul.
5. Kifejező és átélt éneklés csak abban az esetben várható el, ha a gyerekek a teljesség igényével ismerik a dal témáját, s abból fakadó hangulatát.

II. Magyar népzene

1. Fontos a népdalok szerkezeti felépítése, dallamvonala, hangsora, előadásmódja, stílusrétege, azonban ezek az ismeretek csupán elméleti tények. Gondot kell fordítani a hagyományőrző népnyelv és a magyar népdalok sokirányú megismerésére, hiszen zenei anyanyelvünk kultúrája: nemzeti öntudatunk hű tükré.
2. A népdalokat tudni kell földrajzilag elhelyezni, mert ennek ismeretéből sok mindenre lehet következtetni. A népzenei ismeretek mellett beszélni kell az adott területen élő emberek életviteléről, szokásaikról, jellemző viseletükről, építkezésükről, munkájukról, mely ismeretek segítségével könnyebbé válik a megértés, az elsajátítás és a megszeretetés.
3. A gyermekek életében kiemelt szerepe van a játékoknak, ezért helyet kell adni a népi játékoknak – a dalokat is eljátszhatják!
4. A zene és a mozgás együttesét, kölcsönhatását tudatosítani kell, beépítve a magyar nép kultúrájába, amivel az új ismereteken túl, a kevésbé „énekes” gyerekeknek is tudunk élményt nyújtani!
5. El kell érnünk, hogy a gyerekek tiszteljék és becsüljék Vikár Béla, Bartók Béla és Kodály Zoltán életét meghatározó népdalgyűjtő és rendszerező munkáját! Azonban nem szabad megfeledkezni a követőkről: Schneider Lajos, Lajtha László, Nagy Miklós, Békefi Antal, Borsai Ilona; továbbá a napjainkban is élő népzene kutatókról sem: Olsvai Imre, Barsi Ernő és Birinyi József.

Helyi tanterv

6. Motiváljuk a diákokat, a lakóhelyükön vagy környékükön végzett gyűjtőmunkára, különböző szempontok megjelölésével, pl.: népdalgyűjtők, népdalok, népmesék, jellegzetes szavak, viselet, szokások, hagyományok, eszközök, stb.!

III. Elméleti ismeretek

1. Az általános műveltség alapjait minden diáknak biztosítani kell. Az elvont, bonyolult, magasról érkező levezetések helyett sok játékkal, és szinte észrevétlenül kell megértetni, meghallattatni azokat a zenei elemeket, amelyek ismerete nélkülözhetetlen: hangközök, hangzatok, hangsorok. A játékok, az ötletes zenei feladatok sikerélményt jelenthetnek.

IV. Zenetörténet

1. Történelmi múltunk meghatározza szemléletünket s alakítja nemzeti meggyőződésünket. Feltétlenül gazdagítanunk kell a sok vihart megélt magyarság, napjainkban felnövő nemzedékének történelmi dalkincsét.
2. Fontos a történelmi háttér tanítása, megismerése, hiszen ennek függvényében élt és alkotott minden mester.
3. Az egyes zenetörténelmi korszakot ne szakítsuk meg elméleti ismeretek bővítésével és gyakorlásával! Ne okozzunk törést, hiszen csak a folyamatosság vezethet a megértéshez, az összefüggések felfedezéséhez, az átlátáshoz!
4. A tanítási órák anyagába feltétlenül be kell építeni a zeneszerzők magyar és nemzetközi kapcsolatait (pl.: Liszt Ferenc – Richard Wagner)

V. Zenehallgatás

1. A kialakult gyakorlat célszerű és eredményes, azonban nem szabad megtorpanni, tudni kell haladó módon továbblépni.
2. A népzenei feldolgozások és komolyzenei művek mellett, helyet kell kapnia annak a zenének is, amelyben a gyerekek maguk is élnek, s amit sajátjuknak tartanak: történelmi rockopera és a musical.

A helyes értékelés elvei, lehetőségei

1. Az éneklés értékelésénél ügyeljünk a gyengébb zenei képességű, esetleg intonációs gondokkal vívódó vagy mutáló gyerekek felé irányuló követelményszintre! Őket csoportban és kizárólag a közösségi éneklésbe vonjuk be, mely során megfigyelhető a memoriter szöveg tudása, a ritmus és dallam egységes megszólaltatása. A legapróbb dicséret is fokozhatja a tanulók zenei fejlődését, további előmenetelét és lelkesedését.
2. A diákok is vegyenek részt az értékelésben, ami biztonságot ad számukra, továbbá növeli a felelősségüket és önbizalmukat!
3. A tanítási órák munkájának, minden alkalommal értékteremtőnek kell lennie!
4. Értékeljük rendszeresen az órai aktivitást, az önfeledt énekléssel egybekötött biztos szövegmondást, a megfigyelések elemzésében való részvételt, a kottázási gyakorlatok elvégzését, a kezdeményezett gyűjtőmunka eredményét! Minden jó szándékú törekvés a

Helyi tanterv

tanár részéről, a tudás fokozását, a készségek további fejlesztésének hatványozottabb lehetőségeit eredményezi.

A gyerekek többsége nem folytatja zenei tanulmányait. Ez azt jelenti, hogy egész életére befejezte a szervezett keretekben történő ismerkedést a műveltségi területtel. Ezért kizárólag ALAPOS, LELKIISMERETES ELŐKÉSZÜLETEKKEL TANÍTHATUNK!

Taneszközök

Király Katalin: MUZSIKÁLÓ NAGYVILÁG Ének-zene 9. tankönyv

Király Katalin: MUZSIKÁLÓ NAGYVILÁG Ének-zene 9. munkafüzet

Király Katalin: MUZSIKÁLÓ NAGYVILÁG Ének-zene 10. tankönyv

Király Katalin: MUZSIKÁLÓ NAGYVILÁG Ének-zene 10. munkafüzet

Zenehallgatás 9. CD, Zenehallgatás 10. CD.

Pianoforte IV – Zongorakíséreték

Zengő hangképző

3 db Zenei tabló

Pécsi Géza - Uzsalyné Pécsi Rita: Kulcs a muzsikához Énektár

Ének-zene a gimnáziumok 9–10., az oktatás szakmacsoportos osztályok 11-12. évfolyama számára

ÉNEK-ZENE

A szabályozás szerint a gimnázium 9–10. évfolyamán kötelező tantárgy az ének-zene, míg a 11–12. évfolyamon a művészetek műveltségterület tantárgyai közül (ének-zene, dráma és tánc, vizuális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret) az iskola az adott órakeretből az ének-zene és a vizuális kultúra tantárgyat fogja tanítani. Ezen túlmenően intézményünk az oktatás szakmacsoportos képzés keretében a szabadon felhasználható szakmai órakeret terhére 11-12. osztályban a gimnáziumi osztályok 9-10. tananyagának átadását írja elő.

Az ének-zene tantárgy tanításának legfőbb céljai megismertetni a gyermekeket az éneklés és a zenélés örömeivel, valamint kulcsokat adni számukra a zene élményt nyújtó megismeréséhez, megértéséhez és élvezetéhez. Ezeknek a céloknak az elérését segíti a kiválasztott repertoár.

Az iskolai ének-zene tanulás várt eredménye: a zenei gyakorlat és a zenehallgatás során a tanulók széles körű élményeket szereznek, amely segíti őket eligazodni a körülöttük lévő sokszínű zenei világban.

Az iskolai zenepedagógiai munka Kodály Zoltán alapelveire épül, az aktív éneklést és zenélést szorgalmazza, tradicionális népzene és igényes műzene alapul. A zenei hallásfejlesztés a relatív szolmizáció segítségével történik. A klasszikus remekművek értő befogadása fejleszti az érzelmi intelligenciát.

A kerettantervben feltüntetett anyagokon keresztül a tanulók megismerik népzeneink és más népek zenéje, nemzeti zenei kultúránk és a klasszikus zene, a jazz, valamint a populáris műfajok igényes szemelvényeit. A zenepedagógiai munka a tanulók iskolában, iskolán kívül szerzett zenei tapasztalataira, zenei élményeire, illetve adott esetben zenei gyakorlatára épülhet, amely ösztönözheti őket énekkarokban és házi zenélésen való aktív részvételre.

Az iskolai ének-zene óra elsősorban nem ismeretszerzésre való, hanem a pozitív zenei élmények és gyakorlati tapasztalatok megszerzésére.

Fejlesztési célok és feladatok

Zenei reprodukció

Éneklés

- Az iskolai ének-zenei nevelés elsődleges élményforrásai a közös éneklés és az elmélyült zenehallgatás. Az ének-zene órán tanult zenei anyag egy részét énekléssel és kreatív zenei gyakorlatokkal készítik elő, illetve sajátítják el.
- Az énekórai műhelymunkát kórus egészíti ki, amely közösségformáló erőt képvisel. Cél, hogy a kóruséneklés örömét a tanulók az ünnepi alkalmak és hétköznapi számos területén megoszthassák másokkal (pl. ünnepségen, hangversenyen, közös éneklés a kirándulásokon, baráti összejöveteleken, közösségi alkalmakon).

Generatív és kreatív készségek fejlesztése

Helyi tanterv

- A generatív – létrehozó, alkotó – készségek és képességek fejlesztésének célja, hogy a tanulók a megszerzett zenei tapasztalatokat alkalmazni tudják, és azokkal képesek legyenek újat alkotni. A generatív tevékenységek, amelyek a kreativitás fejlesztése szempontjából nélkülözhetetlenek, fejlesztik a tanulók zenei érzékét, zeneértését és összpontosító képességét. Segítik őket a zene elemeinek önálló és magabiztos használatában, fejlesztik a tanulók önkifejező képességét, ötletgazdagságát, kreativitását és zenei fantáziáját.
- A generatív zenei tevékenységek a tanítás legkülönbözőbb témáihoz és fázisaihoz kapcsolódhatnak, s bennük a játékos alkotói munka öröme érvényesül. A generatív tevékenységet mindenkor megelőzi a zenei alkotóelemek (pl. ritmus, dallam, polifónia, harmónia, forma) vagy egy adott zenei stílushoz kapcsolódó zenei jelenségek (pl. a klasszika formaérzéke) megismerése az aktív zenélésen keresztül.

Felismerő kottaolvasás

- A kottaolvasás a zene értésének eszköze, általa olyan kódrendszer kulcsát kaphatják meg a tanulók, amely segíti őket abban, hogy eligazodjanak a zenei tartalmakban. A zenével való ismerkedés kezdeti szakaszában a felismerő kottaolvasás képessége a zeneértés mélységeihez is jelentősen hozzájárulhat. Az önálló zenélésben nélkülözhetetlen eszközzé válik.
- Az ötvonalas kottaképet a gyerekek látják már akkor is, mikor a jelrendszereket még nem tudják megfejteni. A tanulók a felismerő kottaolvasás segítségével egyre több zenei jelenséget képesek jelrendszerről felismerni. A kottaolvasás nem cél, hanem eszköz az iskolai zenetanulás folyamatában.
- A felismerő kottaolvasáshoz kapcsolódó zenei ismeretek tanítása soha nem elvontan, hanem az énekes és hangzó zenei anyaghoz kapcsolódóan történik. A népdalokból vett zenei fordulatokat felhasználják a ritmikai, metrikai és dallami elemek tudatosítására, formájuk megismerése pedig segít a formaérzék fejlesztésében. Az elemző megközelítés helyett válasszák a műfaji meghatározást, találják meg az élethelyzet, az érzelmi kifejezés, az esztétikai szépség személyes kapcsolódási pontjait. A népdalok szövegének értelmezése rávilágít a népdalok gazdag szimbolikájára, megvilágítja a magyar szókincs gazdagságát. A népdalok nem a felismerő kottaolvasás gyakorló példái. Csak akkor szolmizáltassák, ha az a szebb, tisztább megszólaltatást segíti.

Zenei befogadás

Befogadói kompetenciák fejlesztése

- A befogadói kompetenciák fejlesztése a zenehallgatás anyagának mélyreható megismerését segíti elő. A befogadói kompetenciák fejlesztése során az érzelmi és intellektuális befogadás egyensúlyának kell érvényesülnie. A befogadói kompetenciák fejlesztésével megalapozható a tanulók zenehallgatói magatartása, akik a zenehallgatás során olyan élményeket – minél többféle és valóságos zenei tapasztalatokat – szereznek a hallgatott zenéről, amelyek hatására egyre inkább különbséget tudnak tenni az elmélyült zenehallgatás (vagyis a zene befogadása) és a háttérzene fogyasztása között.
- Csend és teljes figyelem nélkül nem jön létre élményt adó zenei befogadás. A művészi értékű zene befogadójává csak az a tanuló válik, aki teljes figyelmét képes a hallott zene

Helyi tanterv

felé irányítani. A befogadói kompetencia fejlesztése éppen ezért részben a figyelem készségének kialakítása és folyamatos erősítése felé irányul. Az alsó tagozatban a gyermek a játékos tevékenység során képes leginkább az elmélyült figyelemre. Az alsóbb osztályokban a mozgás és az éneklés szorosan összekapcsolódik. A zeneézés fejlesztése mellett a mozgás is lehetőséget ad a zenei jelenségek megérettetésére és megértésére, a zenei készségek elmélyítésére is. A teljes figyelem képességének kialakulását a Kokaspedagógia szemlélete és módszerei is hatékonyan segítik.

- Rendszeres zenehallgatás. A zeneművek zenei és zenén kívüli tartalmának, üzenetének megértéséhez szükség van a zenei élmények rendszeres biztosítására: minden órán legyen zenehallgatás, amely az élmény (örömszerző) funkcion túl alapját adja a generatív készségek formálódásának, hiszen a generativitás a sokrétű zenei élményből fejlődik ki.
- Adekvát befogadói attitűd. A zenehallgatási anyag értő befogadását segíti az adekvát befogadói attitűd kialakítása, azaz fontos, hogy a tanulók kellő nyitottsággal forduljanak a hallgatott zene felé. A nyitott befogadói attitűd támogatja a zenei hatás megfelelő megélését, így segíti a zene különböző megnyilvánulásainak, például funkciójának, stílusának és műfajának pontos értelmezését, elfogadását és pozitív értékelését.
- A befogadói kompetencia fejlesztését segíti elő elsősorban a zenében rejlő gesztusok, karakterek, érzelmek, hangulatok érzékelésének és átérzésének képessége, másodsorban pedig a biztos és differenciált hallási képesség (ritmus-, dallam- és hangszínérzék) és a zenei memória. Ezeket rendszeres és nagy mennyiségű énekléssel és a generatív készségek más fejlesztő gyakorlataival alakíthatják.
- Zeneelméleti és zenetörténeti alapismeretek minden esetben a zenei befogadást segítik, az elméleti és a lexikális adatok közül elsősorban a kiválasztott művel kapcsolódókkal foglalkozzanak. A lényegláttatásnak és az életszerűségnek minden esetben kulcsszerepet kell kapnia, ezért teljes mértékben mellőzendő az öncélú adatközlés és a nagy mennyiségű memorizálás. Egy szerzői életrajz ismertetésében például nem az önmagukban semmitmondó dátumok és a tartózkodási helyek felsorolása és visszakerdezése, hanem a szerző személyiségének bemutatása, művészi és emberi élethelyzeteinek, a környezetével való kölcsönhatásának, problémáinak, sorsfordulatainak átértékelése és mindennek művészetére gyakorolt hatása az elsődleges tartalom. Ezt helyenként megtámogathatják a jól megválasztott tényadatok (dátumok, helyszínek), mindenkor kiegészítő, tájékozódást könnyítő jelleggel. Ugyanez érvényes az elméleti ismeretekre: a formatan, vagy a szolmizáció alapinformációi csak akkor válnak hasznossá, ha zenei érzetekhez kapcsolódnak, ha segítenek a gyerekeknek átérzeni azokat a zenei jelenségeket, amelyekről szólnak.

Zenehallgatás

- A rendszeres és figyelmes zenehallgatással a tanulók zene iránti fogékonyságát és zenei ízlését formálják.
- A zenehallgatási anyag kiválasztásakor a zenei teljességre kell törekedni. Lehetőleg teljes műveket hallgassanak meg, hiszen a tanulók befogadói kompetenciáját s elsősorban zenei formaérzékét a teljes kompozíciók bemutatása fejleszti. A műalkotás egészéről kell benyomást szerezniük, mielőtt a részletekre irányítják a figyelmüket. Miközben a

Helyi tanterv

figyelem irányítása bizonyos jelentéstartalmak megvilágítása érdekében fontos, fokozottan figyeljenek arra, hogy a szempontok ne tereljék el a tanulók figyelmét a mű egészének élményszerű befogadásáról.

- Zenehallgatásnál – figyelve a ma felnövő generációk vizuális igényére – törekedjenek DVD-n elérhető koncertfelvételek bemutatására is. Használják ki az internet és a digitális tábla lehetőségeit is.
- Az iskolai zenehallgatás célja nem lehet minden remekmű, s az összes zenei műfaj megismertetése, sokkal fontosabb a befogadói kompetenciák fejlesztése és a zenehallgatás igényének kialakítása, amely biztosítja az egész életen át tartó zenei érdeklődést. Bízniuk kell abban, hogy a meg nem ismert műveket a tanulók életük folyamán megismerik, amennyiben kialakították bennük az igényt az értékes művek hallgatására.
- Az iskolai zenehallgatás mellett keresni kell a lehetőséget az élő zenehallgatásra, a rendszeres hangverseny-látogatásra, és ösztönözni a tanulókat a zenei információk gyűjtésére. A hangversenyek kifejezetten ahhoz a korcsoporthoz szóljanak, akikkel a látogatást teszik. Rendkívül fontos, hogy a hangverseny legyen előkészített, az órákon ismerjenek meg néhány zenei témát, a művek kontextusát, majd az azt követő alkalommal beszélgetéssel segítsék az élmények feldolgozását. Használják ki a koncertpedagógia adta lehetőségeket!

Tárgyi feltételek

- Szaktanterem pianínóval vagy zongorával
- Megfelelő nagyságú tér a mozgáshoz, énekes játékokhoz
- Megfelelő méretű, jól szellőztethető terem a kórusmunkához
- Ötvonalas tábla
- Mágneses tábla
- Ritmushangszerek
- Jó minőségű CD- és DVD-lejátszó, erősítő, hangszórók
- Számítógép internetkapcsolattal
- Hangtár, hozzáférhető hanganyag

9–10. évfolyam

Az ének-zene tantárgy 9–10. évfolyamon a NAT alábbi fejlesztési területeit képviseli hatékonyan: erkölcsi nevelés, nemzeti öntudat, hazafias nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, médiatudatosságra nevelés, az önismeret és a társas kultúra fejlesztése, a testi és lelki egészségre nevelés. A kulcskompetenciák fejlesztésében pedig a következőket képes támogatni: esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, digitális kompetencia, kezdeményezőképesség, vállalkozói kompetencia, hatékony, önálló tanulás.

Ebben az életkorban a zenei stílusnak megfelelő előadásmód, a kommunikatív muzikalitás továbbfejlesztése áll a középpontban. Érdemes kisebb alkalmi együtténeklő csoportoknak is rendszeres funkcionális énekes feladatot adni (énekes néphagyomány felelevenítése, projektnapok zenei elemei, bensőséges közösségi-egyházi ünnepeken való aktív részvétel, osztályéneklési verseny, osztályindulók éneklése, „ki mit tud” stb.).

Az énekes anyagban a klasszikus és populáris zenei műfajok szemelvényei mellett nagy jelentősége van a zenehallgatás anyagainak dúdoló, kísérő, csak a követés és a minél közelebbi megismerés, és nem a teljesítményszerű reprodukció igényével történő éneklésének is. A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják. A zenehallgatásra ajánlott zeneirodalmi műalkotások többsége nagy lélegzetű, a kerettantervben ajánlott művek közül inkább kevesebbet tanítunk, de a választott műveket alaposan és sokféle részletre kiterjedően ismertetjük. A zenehallgatási anyag előkészítése és tanítása során törekszünk az infokommunikációs társadalomban elérhető gazdag médiatartalmak felhasználására (pl. letölthető multimédiás tartalmak, különböző interpretációk összehasonlítása).

A tantárgy óraterve 9–10. évfolyam

ÉNEK-ZENE	9. évfolyam	10. évfolyam
Heti óraszám	1	1
Éves óraszám	36	36

Tematikai egység címe	Órakeret
Zenei reprodukció – Éneklés	12 óra
Zenei reprodukció – Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	4 óra
Zenei reprodukció – Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	3 óra
Zenei befogadás – Befogadói kompetenciák fejlesztése	3 óra
Zenei befogadás – Zenehallgatás	10 óra
Ellenőrzés, értékelés	4 óra
Össz. óraszám:	36 óra

9. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció Éneklés	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A felső tagozatban megismert népzenei és műzenei szemelvények elsajátítása során kialakult éneklési képességek, zenei ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult dalanyag ébren tartása, használatával az éneklési készség fejlesztése. További dalkincs bővítés, a motivált és örömteli éneklés kialakítása.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Szervezeti- és munkaformák	Taneszközök
<p>4-5 mű éneklése tiszta intonációval az életkori sajátosságokat figyelembe véve (szükség esetén egyénre szabott kezdőhangról), a következő kategóriák mindegyikéből:</p> <p>Zeneirodalmi szemelvények, a megismert stíluskorszakból választva, egy-egy dal vagy dalrészlet, néhány rövid zenei téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> – gregorián, – reneszánsz, – barokk, – bécsi klasszikus. <p>Egyszólamú és egyszerűbb szerkezetű többszólamú világi</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális kifejezőkészség fejlesztése, dalok szövege, költői eszközök megfigyelése a zenei kifejezésben, magyar népballadák.</p>	<p>csoportmunka, egyéni munka, páros munka, projekt módszer</p>	<p>tankönyv, munkafüzet, CD lemez</p>

Helyi tanterv

<p>és egyházi vokális és hangszeres művek, témái a zenehallgatás anyagából válogatva.</p> <p>Néhány populáris zenei szemelvény a zenehallgatás anyagából válogatva.</p> <p>Magyar népzene és történeti dallamok (az életkornak megfelelő tematikus csoportokból válogatva):</p> <ul style="list-style-type: none"> – régi rétegű és új stílusú népdalok, – életfordulók, jeles napok dalai, – búcsúzóok, keservesek, pszalmódizáló, népdalok, balladák. 			
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népzene: ballada, jajnóta, sirató; egyházzene (zsoltár, korál, népének); világi zene (trubadúrének), dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, reneszánsz kórusdal).</p>		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Ritmikai és dallamvariálási készség, fejlődő formaérzék.	
A tematikai egység	A korábbi évek generatív és kreatív készségfejlesztés	

Helyi tanterv

nevelési-fejlesztési céljai	tevékenységeinek ismétlése a korosztály elvárható zenei képességének és jellemző érdeklődésének megfelelő zenei példákon keresztül személyiségfejlesztés.
--	---

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Szervezeti-és munkaformák	Taneszközök
<p>Dallam: Az énekes és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallamalkotás, variánsképzés lehetőségeinek bemutatása, díszítés a népzeneben és műzenében, zenei szerkesztés módok, zenei formák parafrázisa zenei és nem zenei eszközökkel: periódus, variáció.</p> <p>– Ismert dallamhoz ritmuskíséret vagy adott ritmuskísérethez dallamalkotás.</p> <p>– Egyszerű ritmus- és harmóniakíséret alkotása: osztinató, dudabasszus, tercelés.</p> <p>Kreatív közreműködés a tanult ritmikai, metrikai, dallami és harmóniai elemekből létrehozott és a tanult formai eszközökkel szerkesztett kompozíciók megszólaltatásában.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás egyszerű dallamra, versmegzenésítés, szöveg hangsúlyok, prozódia.</p> <p><i>Matematika:</i> absztrakt gondolkodás fejlesztése a zenei formákon keresztül.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p>	<p>csoportmunka, egyéni munka, páros munka, projektmódszer</p>	<p>tankönyv, munkafüzet, CD lemez,</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Zenei szerkesztésmód (egyszólamú dallamalkotás, homofónia, polifónia). Prozódia. Hármashangzatok.		

Helyi tanterv

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció Felismerő kottaolvasás, nélkülözhetetlen zeneelméleti alapismeretek	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Az általános iskolában megszerzett zeneelméleti alapismeretek a hagyományos klasszikus zenei notációról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eddig tanult felismerő kottaolvasási és zenei ismeretek megerősítése, rendezése az ismétlés és az összefüggések feltárása által. A további gyakorlás a befogadást és a felidézést kísérő kottakövetéssel valamint elemi szintű kottaolvasás alkalmazásával.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Szervezeti-és munkaformák	Taneszkö zök
A zenei írásbeliség kialakulásának főbb jellemzői. A zenei lejegyzés változásai. a kulcsok Ritmikai elemek, metrum, tempó: Táncok ritmikai sajátosságainak megfigyelése, tempóbeli, metrikai és ritmikai jellemzői szempontjából. Harmóniai elemek: Egyszerűbb harmóniai változás megfigyeltetése. Vokális és hangszeres partitúrák megismerése a zenehallgatás kottakép követésével, témák azonosításával, előadói jelek és az előadási mód megfigyelésével.	<i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.	csoporthmunka, egyéni munka, páros munka, projekt módszer	tankönyv, munkafüz et, CD lemez, ritmushan gszerek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Partitúra, metrum, tempó, dinamika		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás Befogadói kompetenciák fejlesztése	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Korábbi évek során megszerzett kompetenciák, nyitott hozzáállás, zenei emlékek, tapasztalatok, koncertélmények.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A befogadás pályáinak szélesítésével, személyes – esztétikai, intellektuális, gyakorlati – zenei élmények szerzésével, irányított és önálló feldolgozással a személyiség és az esztétikai érzék fejlesztése.	

Helyi tanterv

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Szervezeti-és munkaformák	Taneszközök
<p>A zene rendszerezésének különböző szempontjai (pl. kronológia, műfaj, forma, funkció):</p> <p>A zene kapcsolatainak feltárása a társművészetekkel, irodalommal, történelemmel, kultúrtörténettel a szintézis teremtés igényével (az egyházzene kapcsolata a liturgiával, zenei élet a főúri rezidenciákon és a nyilvános koncerttermekben, operaházakban).</p> <p>Az alkotás – zenei reprodukció – befogadás viszonya (zeneszerzés és előadó-művészet kapcsolata, komponálás/lejegyzés – improvizáció), a zene funkciói (művészi zene – szórakoztató zene, liturgia, önkifejezés, ünnepek zenéi, tánc, alkalmazott zene).</p> <p>A zenei ismeretszerzés és információgyűjtés, a zenehallgatás lehetőségei a számítógép és az internet segítségével. A felfedezés örömeinek kialakítása a folyamatos tanári tartalomközlés helyett (zeneszerzők, életutak, életművek).</p> <p>Csoportos műalkotás-elemzés, önálló véleménynyilvánítás (művészi érték – giccs).</p> <p>Népzene és műzene kapcsolatai.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a műzene irodalmi kapcsolódásai, átköltés, humor.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a zene történelmi kapcsolódásai, zene a főúri rezidenciákon, zene a liturgiában, polgárosodás és a nyilvános koncerttermek, operaházak.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p> <p><i>Informatika:</i> információgyűjtés és az internet segítségével.</p>	<p>csoportmunka, egyéni munka, páros munka, projektmódszer</p>	

Helyi tanterv

Egy zenemű/részlet egyéni feldolgozása, elemzése megadott témából választva (pl. élet, halál, születés, gyász, haza, becsület, küzdelem, szerelem, hűség, gúny, irónia, humor, hősiesség, szabadság, béke, vallás).			
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene – műzene, világi zene – egyházzene, komolyzene.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás Zenehallgatás	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A zenemű gondolati tartalmát közvetítő kifejezőeszközök átélésének és értelmezésének képessége. A korábban tanult jellegzetes zeneművek részleteinek felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A befogadói kompetencia erősítése az ismeretek kronológiai rendszerezésével. Tájékozottság a zeneművek műfajában és a zenei stílusokban. Önálló elemzés, véleménykifejtés.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Szervezeti-és munkaformák	Taneszközök
<p>Az alábbi szempontok alapján válogatott és meghallgatott zenei részletek felismerése.</p> <p>Népzene: Népdal, hangszeres népzene, népies műdal.</p> <p>Műzene: Az európai műzene kialakulása napjaink zenéjéig – legfontosabb stílusjegyek, műfajok és zeneszerzők.</p> <p>Középkor és reneszánsz – az egyszólamúságból a többszólamúság első virágkoráig (gregorián, reneszánsz műfajok: motetta,</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a műzene irodalmi kapcsolódásai, átköltés, humor.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a zene történelmi kapcsolódásai, zene a főúri rezidenciákon, zene a liturgiában, polgárosodás és a nyilvános koncerttermek, operaházak.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle</p>	<p>csoportmunka, egyéni munka, páros munka, projektmódszer</p>	<p>tankönyv, munkafüzet, CD lemez</p>

Helyi tanterv

<p>madrigál).</p> <p>Barokk hangszeres műfajok és az opera kialakulása (basso continuo, monódia, fúga, korál, passió, concerto)</p> <p>XVII–XVIII. századi magyar műzene (Kájoni-kódex, Lócsei kézirat, Vietórisz-kódex anyagából).</p> <p>Bécsi klasszika – a klasszikus zenei formák és műfajok (szonáta elvű formai építkezés, kamarazene, szimfónia, opera buffa), Haydn, Mozart, Beethoven.</p> <p>A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése, a hangverseny-látogatás motivációs szerepének felhasználásával.</p>	<p>eszközzel.</p> <p><i>Informatika:</i> zenei információgyűjtés az internet segítségével).</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Stílusjegy, műfaj.</p>		

<p>A fejlesztés várt eredményei a 9. évfolyam végén</p>	<p>A tanulók az énekes anyagból 20 dalt és műrészletet részben kottából, részben emlékezetből kifejezően énekelnek csoportosan.</p> <p>Képesek néhány dallamból (népdal, műdal, zenei téma) álló csokor felidézésére egy-egy témán, műfajon, stílus körön belül is.</p> <p>Egyszerűbb többszólamú kórusművek, vagy azok részleteit, kánonokat csoportosan énekelnek.</p> <p>A tanulók a generatív tevékenységek eredményeként érzékelik, felismerik a zenei kifejezés, a forma, a műfaj és a zenei eszközök közti összefüggéseket.</p> <p>A kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket felismerik és értelmezik, tanári segítséggel reprodukálják.</p> <p>Képesek a műalkotások üzenetét felismerni, a bennük megjelenő sors- és magatartásmintákat értelmezni, gondolatiságukat, morális és humánus tartalmukat megérteni.</p> <p>A kiemelkedő zenei műalkotások megismerése által korunk kulturális sokszínűségében eligazodnak.</p> <p>A tanulók több zenei stílust, korszakot, zeneművet megismernek (min. 10 alkotás).</p>
--	--

Helyi tanterv

	<p>Tudnak tájékozódni a legfontosabb műfajokban és a stíluskorszakokban.</p> <p>A műveket kontextusba helyezve képesek saját élményeket is felidézni, választásaikat meg tudják indokolni.</p> <p>Különbséget tudnak tenni világi zene, egyházzene, szórakoztató zene, alkalmazott zene, programzene között.</p>
--	--

Ellenőrzés, értékelés	Órakeret
<p>Változatos módszerekkel: zenei tesztek, feladatlapok, művek, dalok önálló előadása, munkafüzet feladatainak önálló megoldása, kiselőadások tartása, Power Point bemutató</p>	<p>5 óra</p>

Zenehallgatási anyag

Gregorián ének.

Vivaldi: Négy évszak

Couperin: Aratók

Johann Sebastian Bach: Máté passió.

Johann Sebastian Bach: d-moll toccata és fúga, BWV 565.

Georg Friedrich Händel: Júdás Makkabeus – oratórium, részletek.

Georg Friedrich Händel: Messiás

Georg Friedrich Händel: Xerxész c. opera részlet

Joseph Haydn: Vonósnégyesek.

Wolfgang Amadeus Mozart: Varázsfuvola

Wolfgang Amadeus Mozart: Figaro házassága

Joseph Haydn: G-dúr „Oxford” szimfónia

Joseph Haydn: Évszakok oratórium

Ludwig van Beethoven: IX. (d-moll) szimfónia, Op. 125. – zárótétel.

Ludwig van Beethoven: V. szimfónia

A 10. évfolyam tematikus óraterve

Tematikai egység címe	Órakeret
Zenei reprodukció – Éneklés	12 óra
Zenei reprodukció – Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	4 óra
Zenei reprodukció – Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	3 óra
Zenei befogadás – Befogadói kompetenciák fejlesztése	3 óra
Zenei befogadás – Zenehallgatás	10 óra
Ellenőrzés, értékelés	4 óra
Össz. óraszám:	36 óra

10. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció Éneklés	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A megismert népzenei és műzenei szemelvények elsajátítása során kialakult éneklési képességek, zenei ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult dalanyag ébren tartása, használatával az éneklési készség fejlesztése. További dalkincs bővítés, a motivált és örömteli éneklés kialakítása.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Szervezeti-és munkaformák	Tananyagok
4-5 mű éneklése tiszta intonációval az életkori sajátosságokat figyelembe véve (szükség esetén egyénre szabott kezdőhangról), a következő kategóriák mindegyikéből: Zeneirodalmi szemelvények, a megismert stíluskorszakból választva, egy-egy dal vagy	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális kifejezőkészség fejlesztése, dalok szövege, költői eszközök megfigyelése a zenei kifejezésben, magyar népballadák, virágénekek,	csoportmunka, egyéni munka	tankönyv, CD lemez, munkafüzet

Helyi tanterv

<p>dalrészlet, néhány rövid zenei téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> – gregorián, – reneszánsz, – barokk, – bécsi klasszikus, – romantikus, – XX. századi. <p>Egyszólamú és egyszerűbb szerkezetű többszólamú világi és egyházi vokális és hangszeres művek, témái a zenehallgatás anyagából válogatva.</p> <p>Néhány populáris zenei szemelvény a zenehallgatás anyagából válogatva (lásd a magyar anyag a Zenehallgatási anyag megfelelő része).</p> <p>Magyar népzene és történeti dallamok (az életkornak megfelelő tematikus csoportokból válogatva):</p> <ul style="list-style-type: none"> – régi rétegű és új stílusú népdalok, – életfordulók, jeles napok dalai, – búcsúzó, keservesek, – pszalmódizáló népdalok, – balladák, – virágénekek, diákdalok, – verbunkos dallamok. <p>Más népek dalai.</p>	szimbolika.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene: ballada, jaj-nóta, sirató, népies műdal, verbunk, csárdás; egyházzene (spirituálé); világi zene (ungaresca), dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, romantikus dal, szórakoztató zenei dal).		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Ritmikai és dallamvariálási készség, fejlődő formaérzék.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	A korábbi évek generatív és kreatív készségfejlesztés	

Helyi tanterv

céljai	tevékenységeinek ismétlése a korosztály elvárható zenei képességének és jellemző érdeklődésének megfelelő zenei példákon keresztül személyiségfejlesztés.
---------------	---

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Szervezeti-és munkaformák	Taneszközök
<p>Ritmus, metrum: Összetettebb metrumokhoz kapcsolódó improvizációs gyakorlatok tapssal és ütőhangszerekkel, szabályos és szabálytalan hangsúlyozás, metrum váltások.</p> <p>Dallam: Szövegalkotás egyszerűbb, ismert dallamra, jellegzetes ritmusokra, dallamalkotás egyszerű szövegre.</p> <p>– Eredeti nyelvű szöveg és fordításainak összehasonlítása, a zenei kifejezőképesség eszközeinek bemutatásával, klasszikus és populáris műfajokban egyaránt.</p> <p>Az énekes és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallamalkotás, variánsképzés lehetőségeinek bemutatása, díszítés a népzeneben és műzenében, zenei szerkesztés módok, zenei formák parafrázisa zenei és nem zenei eszközökkel: ritmus rondó, szekvencia, periódus, variáció, – Ismert dallamhoz</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás egyszerű dallamra, versmegzenésítés, szöveg hangsúlyok, prozódia.</p> <p><i>Matematika:</i> absztrakt gondolkodás fejlesztése a zenei formákon keresztül.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p>	<p>csoporthmunka, egyéni munka</p>	<p>tankönyv, CD lemez, munkafüzet</p>

Helyi tanterv

<p>ritmuskíséret vagy adott ritmuskísérethez dallamalkotás.</p> <p>– Egyszerű ritmus- és harmóniakíséret alkotása:</p> <p>osztinató, dudabasszus, tercelés.</p> <p>Kreatív közreműködés a tanult ritmikai, metrikai, dallami és harmóniai elemekből létrehozott és a tanult formai eszközökkel szerkesztett kompozíciók megszólaltatásában.</p> <p>Rögtönzés és komponálás egyéni és csoportos formában.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Zenei szerkesztésmód (egyszólamú dallamalkotás, homofónia, polifónia).</p> <p>Metrumfajta (egyszerű, összetett, aszimmetrikus), szabályos és szabálytalan hangsúlyozás. Prozódia.</p> <p>Hármashangzatok.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció Felismerő kottaolvasás, nélkülözhetetlen zeneelméleti alapismeretek	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Zeneelméleti alapismeretek a hagyományos klasszikus zenei notációról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eddig tanult felismerő kottaolvasási és zenei ismeretek megerősítése, rendezése az ismétlés és az összefüggések feltárása által. A további gyakorlás a befogadást és a felidézést kísérő kottakövetéssel valamint elemi szintű kottaolvasás alkalmazásával.	

Helyi tanterv

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Szervezeti-és munkaformák	Taneszközök
<p>Jazz és popzenei akkordjelölés (csak információs szinten).</p> <p>Ritmikai elemek, metrum, tempó:</p> <p>Táncok ritmikai sajátosságainak megfigyelése, tempóbeli, metrikai és ritmikai jellemzői szempontjából.</p> <p>Harmóniai elemek:</p> <p>Egyszerűbb harmóniai változás megfigyeltetése.</p> <p>Vokális és hangszeres partitúrák megismerése a zenehallgatás kottakép követésével, témák azonosításával, előadói jelek és az előadási mód megfigyelésével.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>vizuális jelek és jelzések használata.</p>	<p>csoportmunka, egyéni munka</p>	<p>tankönyv, CD lemez,</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Partitúra, notáció, tánc típus, beat, swing, ritmus.</p>		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás Befogadói kompetenciák fejlesztése	Órakeret 3 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Korábbi évek során megszerzett kompetenciák, nyitott hozzáállás, zenei emlékek, tapasztalatok, koncertélmények.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A befogadás pályáinak szélesítésével, személyes – esztétikai, intellektuális, gyakorlati – zenei élmények szerzésével, irányított és önálló feldolgozással a személyiség és az esztétikai érzék fejlesztése.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Szervezeti-és munkaformák	Taneszközök
<p>A zene rendszerezésének különböző szempontjai (pl. kronológia, műfaj, forma, funkció, abszolút zene – programzene):</p> <p>A zene kapcsolatainak feltárása a társművészetekkel, irodalommal,</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a műzene irodalmi kapcsolódásai, átköltés, humor.</p>	<p>csoportmunka, egyéni munka</p>	<p>tankönyv, CD lemez,</p>

Helyi tanterv

<p>történelemmel, kultúrtörténettel a szintézis teremtés igényével (az egyházzene kapcsolata a liturgiával, zenei élet a főúri rezidenciákon és a nyilvános koncerttermekben, operaházakban).</p> <p>Az alkotás – zenei reprodukció – befogadás viszonya (zeneszerzés és előadó-művészet kapcsolata, komponálás/lejegyzés – improvizáció), a zene funkciói (művészi zene – szórakoztató zene, liturgia, önkifejezés, ünnepek zenéi, tánc, alkalmazott zene).</p> <p>A zenei ismeretszerzés és információgyűjtés, a zenehallgatás lehetőségei a számítógép és az internet segítségével. A felfedezés örömeinek kialakítása a folyamatos tanári tartalomközlés helyett (zeneszerzők, életutak, életművek).</p> <p>Csoportos műalkotás-elemzés, önálló véleménynyilvánítás (művészi érték – giccs).</p> <p>Népzene és műzene kapcsolatai, a jazz és a populáris zene műfajainak kapcsolódási pontjai.</p> <p>Átköltés, átdolgozás, feldolgozás, stílusok keveredése, zenei humor, pl. komolyzenei témák megjelenése a médiában és a populáris műfajokban, világzenei példák zenei forrásai.</p> <p>Jazzhangszerek, zenekar: trombita, szaxofon, klarinét, nagybőgő, zongora, sokféle ütőhangszer, bigband.</p> <p>Egy zenemű/részlet egyéni feldolgozása, elemzése megadott témából választva (pl. élet, halál, születés, gyász, haza, becsület, küzdelem, szerelem, hűség, gúny, irónia, humor, hősiesség, szabadság, béke, vallás).</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a zene történelmi kapcsolódásai.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> zenehallgatási anyag idegen nyelven.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p> <p><i>Informatika:</i> információgyűjtés az internet segítségével.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népzene – műzene, világi zene – egyházzene, abszolút zene – programzene,</p>		

Helyi tanterv

	komolyzene – populáris zene, tánczene, alkalmazott zene.		
--	--	--	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás Zenehallgatás	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A zenemű gondolati tartalmát közvetítő kifejezőeszközök átélésének és értelmezésének képessége. A korábban tanult jellegzetes zeneművek részleteinek felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A befogadói kompetencia erősítése az ismeretek kronológiai rendszerezésével. Tájékozottság a zeneművek műfajában és a zenei stílusokban. Önálló elemzés, véleménykifejtés.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	Szervezeti-és munkaformák	Taneszközök
<p>Népzene: Népdal, hangszeres népzene, népies műdal.</p> <p>Műzene: Az európai műzene kialakulása napjaink zenéjéig – legfontosabb stílusjegyek, műfajok és zeneszerzők.</p> <p>Bihari János, Lavotta János és Csermák Antal verbunkos zenéje.</p> <p>Romantika – dalciklus, hangszeres előadási darabok, opera és zenedráma (nemzeti jelleg a zenében, hangszeres virtuozitás, az érzelmek szélsőséges megjelenítése, miniatűr kompozíciók és monumentalitás – formai és dallami jellemzők: szabad formák, kromatikus dallamalkotás, díszítés).</p> <p>A századforduló és a XX. század zenéje – a stílus egység felbomlása, új zenei irányzatok (impreszionizmus, verizmus,</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a műzene irodalmi kapcsolódásai.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a zene történelmi kapcsolódásai.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p> <p><i>Informatika:</i> zenei információgyűjtés az internet segítségével).</p>	<p>csoportmunka, egyéni munka</p>	<p>tankönyv, CD lemez,</p>

Helyi tanterv

<p>dodekafónia, avantgárd, expresszionizmus, elektronikus zene).</p> <p>Korunk zenéje a második világháborútól napjainkig.</p> <p>A jazz fontosabb műfajai a kezdetektől napjainkig, a beat és a klasszikus rock, a világzene, a zenés színház – rockopera, a szórakoztató zene műfajai, filmzene és alkalmazott zene.</p> <p>A mai populáris zene irányzatai.</p> <p>A művek megismerésén, elemzésén keresztül a kultúrabefogadás szándékának erősítése, a hangverseny-látogatás motivációs szerepének felhasználásával.</p>			
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Stílusjegy, műfaj.		

<p>A fejlesztés várt eredményei a 10. évfolyam végén</p>	<p>A tanulók az énekes anyagból 15 dalt (8 magyar dal: jeles napok, katonadalok; 3 műdal; 3 zenemű főtémája; 1 populáris) és műrészletet részben kottából, részben emlékezetből kifejezően énekelnek csoportosan.</p> <p>Képesek néhány dallamból (népdal, műdal, zenei téma) álló csokor felidézésére egy-egy témán, műfajon, stílus körön belül is.</p> <p>Egyszerűbb többszólamú kórusművek, vagy azok részleteit, kánonokat csoportosan énekelnek.</p> <p>A tanulók a generatív tevékenységek eredményeként érzékelik, felismerik a zenei kifejezés, a forma, a műfaj és a zenei eszközök közti összefüggéseket.</p> <p>A kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket felismerik és értelmezik, tanári segítséggel reprodukálják.</p> <p>Képesek a műalkotások üzenetét felismerni, a bennük megjelenő sors- és magatartásmintákat értelmezni, gondolatiságukat, morális és humánus tartalmukat megérteni.</p> <p>A kiemelkedő zenei műalkotások megismerése által korunk kulturális sokszínűségében eligazodnak.</p> <p>A tanulók több zenei stílust, korszakot, zeneművet megismernek (min. 10 alkotás).</p>
---	--

Helyi tanterv

	<p>Tudnak tájékozódni a legfontosabb műfajokban és a stíluskorszakokban.</p> <p>A műveket kontextusba helyezve képesek saját élményeket is felidézni, választásaikat meg tudják indokolni.</p> <p>Különbséget tudnak tenni világi zene, egyházzene, szórakoztató zene, alkalmazott zene, programzene között.</p> <p>A két év során az áttekintést segítő különböző szempontok alapján megismerik a zenei stílusok jellemzőit, kronologikus és műfaji rendszer alakul ki az eddig megszerzett és ebben az időszakban kiegészített zenei ismeretekben.</p>
--	--

Ellenőrzés, értékelés	Órakeret
Változatos módszerekkel: zenei tesztek, feladatlapok, művek, dalok önálló előadása, munkafüzet feladatainak önálló megoldása, kiselőadások tartása, Power Point bemutató	5 óra

Ajánlott zenehallgatási anyag

Franz Schubert- Geothe: Erlkönig, Op. 1. D. 328.

Franz Schubert: VIII. „befejezetlen” szimfónia

Franz Schubert: Pisztráng ötös

Felix Mendelssohn-Bartholdy: Szentivánéji álom (Sommernachtstraum), Op. 21.

Schumann- Heine: A két gránátos

Brahms: Magyar táncok

Muszorgszkij: Egy kiállítás képei

Erkel Ferenc: Bánk bán – részletek.

Giuseppe Verdi: Nabucco – Rabszolgák kórusa.

Wagner, Richard: A nürnbergi mesterdalnokok

Maurice Ravel: Bolero.

Carl Orff: Carmina Burana.

Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus.